

ראוי לה אין שאין ראוי לה לא –

What is fitting for her, yes; what is not fitting for her, no

OVERVIEW

The term מועד is generally understood to mean that one pays a נזק שלם (as opposed to ח"נ or אינו מועד when you pay a ח"נ). The גמרא argues that the משנה cannot follow the view of ר"ט. The משנה states that the inference is that if it ate something (בהצטר הנזק) נ"ש and pays מועד it is ראוי לה (קרן) (for it is משונה and is considered קרן). This is in conflict with ר"ט who maintains that (even) בהצטר הנזק (קרן) pays a נ"ש. Our תוספות challenges this presumption that מועד and אינו מועד are referencing (only) ח"נ ונ"ש. They may be referencing מן העלייה ומגופו, and therefore the משנה can be according to ר"ט.

anticipates a question: תוספות

אין להקשות דלמא הא דקאמר מועדת היינו לשלם מן העלייה -

One cannot ask; perhaps that which the משנה states that a שן is מועדת to eat הראוי לה, **this refers** to the obligation to pay from his assets (but not merely that she is a מועדת to pay a נזק שלם) -

ושאין ראוי לה אף על פי שמשלם נזק שלם כרבי טרפון -

And if the בהמה ate something **which is** ראוי לה, then the ruling is that **even though** the owner pays a נ"ש as ר"ט rules, nevertheless the animal -

אינו מועד לשלם מן העלייה כדאמרינן בפרק ב' (דף יח,ב) -

Is not considered a מועד concerning his obligation to pay מן העלייה as the גמרא **states in the second פרק** (but rather it pays מגופו [נ"ש]). The anticipated question is that perhaps the משנה is according to ר"ט. The inference that if it ate something that is not ראוי לה she is not a מועד, is applicable (not to ח"נ and נ"ש but rather) to מן העלייה (by ראוי לה) or מגופו (by אין לה). However it always pays a כר"ט.

seeks to support the contention of the 'אין להקשות' that מועד or אינו מועד can be referring only to מן העלייה and מגופו as opposed to ח"נ ונ"ש:

ולשון מועד שייך על זה כדאמרינן¹ הידוס אינו מועד ויש אומרים מועד -

And the expression 'מועד' is applicable to this alone (that it pays מן העלייה) as the גמרא **states** citing a ברייתא; **'jumping (by hen) is not a מועד, and others say it is a מועד'**; the גמרא then explains that the hen damaged through צרורות²

¹ לקמן יח,א.

² The hen by its jumping kicked pebbles which damaged. צרורות pays a ח"נ. The גמרא there was debating whether the

ובהא קמיפלגי דמר סבר מגופו ומר סבר מן העלייה -

And the two opinions in the ברייתא **argue; the one** who claims מועד אינו מועד **maintains** that the payment is only מגופו **and the one** who claims מועד, **maintains** that the payment is מן העלייה. It is evident from that גמרא that the terms מועד ואינו מועד can be referring only to מגופו ומן העלייה and not to נ"ש וח"נ.³ Perhaps the same is with our משנה, and therefore it can be according to ר"ט.

תוספות replies that we cannot say that the inference, that by אין ראוי לה it is not a מועד, is only in regard to מגופו:

דעל כרחך שאין ראוי לה לא משלם כי אם חצי נזק -

For perforce you must agree that by אין ראוי לה he pays only a ח"נ (and not a נ"ש
מגופו as the 'אין להקשות' would have it) -

דלקמן בפרק ב' (דף יט, ב) בהדיא קתני גבי השן מועדת אכלה כסות או כלים משלמת חצי נזק:

For later in the second פרק the משנה explicitly states concerning השן מועדה, that, however if the animal ate garments or utensils (which is אינו ראוי לה) it pays a ח"נ (not a מגופו נ"ש). According to ר"ט however it would be a נ"ש [מגופו] (if it was בחצר הניזק). This proves that the משנה is not according to ר"ט.

SUMMARY

The inference of **ה"נ** is that if it ate **לֶחֶם**, it pays a **חטאת** as it is clearly stated in the **משנה** in **פ"ב**.

THINKING IT OVER

1. תוספות argues that our משנה cannot follow ר"ט since the משנה in פ"ב states that by ח"נ it pays a ראוּי. Perhaps the two משניות are in disagreement; our משנה is according to ר"ט and the משנה בפ"ב is according to the רבנן!⁴

2. תוספות asks that we should assume that מועד ואינו מועד is referring to מן העלייה and מגופו. Why did not תוספות ask the same question concerning the גמרא previously,⁵ where the גמרא inferred that it pays a בחצר הניזק ח"נ? Let us also ask there that perhaps the בהמה is not מועדת to pay מן העלייה; only מגופו!⁶

מִן הָעֲלִיָּה or מגופו is ח"נ צרורות

³ It should be noted that from that גמרא we (only) derive that a ח"נ מן העלייה can be referred to as מועד (by צרורות, which is אורחיה). However we (seemingly) cannot derive from there that נ"ש מגופו should be referred to as מועד אינו. [תוספות לקמן יב, ד"ה היכא, וצע"ק.]

⁴ See "מהוד"ב להמהרש"א.

5 טו.ב.

⁶ See מהר"ם.